

Deres ref: 19/6342

Høring om gjennomføring av EUs direktiv om kollektiv rettighetsforvaltning og om åndsverklovens rekkevidde for nærstående rettigheter

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 6. desember 2019 med referanse 19/6342, og takker for muligheten til å komme med innspill.

I. Gjennomføring av direktiv om kollektiv rettighetsforvaltning

Innledende kommentarer

Norwaco er positive til at kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettigheter anerkjennes som et viktig område gjennom en egen lovgivning. Vi støtter at direktivet gjennomføres i en ny og egen lov om kollektiv forvaltning av rettigheter og ikke som en del av åndsverkloven.

Direktivteksten er svært detaljert og omfattende, og vi anerkjenner at det er lite handlingsrom for nasjonal tilpasning. Norwaco mener at departementet i all hovedsak har klart å forenkle og tilrettelegge for norske forhold der det har vært mulig innenfor direktivets rammer.

Det er Norwacos oppfatning at direktivet er lite tilpasset norsk og nordisk tradisjon med forvaltning gjennom paraplyorganisasjoner som klarer masseutnyttelse av verk med støtte av avtalelisens. Det er derfor behov for klargjøring av hva som er paraplyorganisasjonenes ansvar og hva som kan delegeres til medlemsorganisasjonene.

Nedenfor følger våre kommentarer i lovchronologisk rekkefølge.

Kapittel I – Innledende bestemmelser

Til § 2 – Lovens virkeområde

Norwaco støtter at ansvarsfordelingen mellom en kollektiv forvaltningsorganisasjon og dens medlemsorganisasjoner klargjøres i femte og sjette ledd. Det er viktig for Norwaco å kunne opprettholde et system der Norwaco kun har ansvar for den overordnede fordeling mellom medlemsorganisasjonene, mens det er medlemsorganisasjonene selv som forestår vederlagsfordelingen til rettighetshaverne. Vi har 35 svært forskjellige medlemsorganisasjoner, og det er de som kjenner best sin rettighetshavergruppe og vet hva som fungerer på deres område.

Departementet sier på side 20 i utkastet at også medlemsorganisasjonene må gi rettighetshaverne mulighet til å delta i beslutninger om fordeling og bruk av vederlag:

Medlemsorganisasjonen må også sørge for at rettighetshaverne får mulighet til å delta i beslutninger om fordeling og bruk av rettighetsvederlagene.

Norwaco er enig i dette. Ett av hovedformålene bak direktivet og loven er nettopp å sikre rettighetshaverne innflytelse på hvordan deres rettighetsvederlag skal håndteres.

Departementet uttrykker dette som en «må»-regel. I den grad departementet med uttalelsen faktisk mener å pålegge medlemsorganisasjonene en slik plikt, bør departementet vurdere å ta bestemmelsen inn i lovteksten, slik det også er gjort i den danske gjennomføringsloven.

Norwaco savner en tydeliggjøring av hvor langt den kollektive forvaltningsorganisasjonens ansvar strekker seg for så vidt gjelder handlinger som medlemsorganisasjonen har ansvar for å utføre på vegne av forvaltningsorganisasjonen. Departementet synes å legge til grunn at det skal være et solidarisk ansvar mellom forvaltningsorganisasjon og medlemsorganisasjon, jf. bl.a utkastet på s. 39 (vår understrekning):

«Der det er medlemsorganisasjoner som fordeler vederlagsbeløpene, følger det av utkastet § 20 tredje ledd at § 19 også gjelder for dem.»

Likeledes på side 41 (vår understrekning):

«Hvis denne muligheten benyttes, vil reglene i § 20 om fordeling av vederlagsmidler og § 21 om tiltak for å finne rettighetshavere også gjelde for medlemsorganisasjonene».

Både de danske og de svenske forarbeider sier uttrykkelig at paraplyorganisasjonenes ansvar opphører når vederlag er utbetalt til medlemsorganisasjon, jf dansk lovforslag (<https://www.ft.dk/samling/20151/lovforslag/L77/bilag/1/1578007.pdf>) s. 32:

Bestemmelsen giver mulighed for, at det i de kollektive forvaltningsorganisationer kan besluttes, at medlemsorganisationerne skal varetage de af bestemmelsen oplyste forpligtelser, og at den kollektive forvaltningsorganisation ikke vil være ansvarlig for medlemsorganisationernes aktiviteter. Der, hvor medlemsorganisationens ansvar begynder, holder forvaltningsorganisationens ansvar op. Der er således hverken overlap eller et hul mellem organisationernes ansvarsområder.

Likeledes i svensk Prop. 2015/16:181 (<https://data.riksdagen.se/fil/A89F4620-E146-4824-98F8-3A6DD2479B87>) s. 86

Enligt regeringens uppfattning finns det dock anledning att utgå från att en kollektiv förvaltningsorganisation som inkasserat ersättning och betalat ut denna till en medlemsorganisation i enlighet med de allmänna fördelningsprinciperna har fullgjort sina skyldigheter.

Norwaco ber om en tilsvarende presisering også i den norske gjennomføringsloven.

En slik presisering vil for vårt vedkommende medføre at Norwaco vil være ansvarlig etter loven for den overordnede fordeling til medlemsorganisasjonene, og at medlemsorganisasjonene deretter er ansvarlig etter loven for den videre fordeling og utbetaling til rettighetshaverne. Det vil være uheldig dersom en paraplyorganisasjon som Norwaco skulle være direkte ansvarlig, og dermed også i posisjon til å bli ilagt sanksjoner etter loven, for handlinger og aktiviteter som vi ikke har kontroll på annet enn på overordnet nivå.

Dette utelukker ikke at den kollektive forvaltningsorganisasjonen fortsatt vil være ansvarlig overfor en utenforstående rettighetshaver som fremsetter krav etter åndsverkloven § 64 annet ledd.

Til § 3 – Definisjoner

Rettighetsvederlag

Som kjent håndterer Norwaco den individuelle delen av privatkopieringskompensasjonen som bevilges over statsbudsjettet. Vi antar at fordelingen av disse midlene også skal underlegges vilkårene i loven selv om vederlaget strengt tatt ikke «kreves inn» av Norwaco slik det fremgår av definisjonen av rettighetsvederlag i utkastets § 3.

For øvrig vil vi bemerke at departementet benytter begrepet «vederlagsmidler» og ikke «rettighetsvederlag» i andre deler av loven, bl.a. kap 5 om forvaltning av vederlagsmidler. Her bør departementet velge ett av begrepene og bruke dette gjennomgående i loven for å unngå unødig tolkningstvil.

Kapittel 2 – Rettighetshavers rettigheter

Til § 7 – rettighetshavers rett til oppsigelse av forvaltningsavtale

Våre kommentarer knytter seg hovedsakelig til bestemmelsens tredje ledd.

Norwaco forvalter rettigheter gjennom en to-trinns-fullmakt. Siden vi er en paraplyorganisasjon, har vi ingen direkte fullmakter fra individuelle rettighetshavere, men vi har «uttrykkelige og spesifiserte» forvaltningskontrakter med samtlige av våre medlemsorganisasjoner. Mange av våre medlemsorganisasjoner representerer sine medlemmers rettigheter med hjemmel i sine vedtekter.

Vi støtter departementets tolkning av direktivets art. 5 slik at den ikke får direkte anvendelse i forholdet mellom en individuell rettighetshaver og en kollektiv forvaltningsorganisasjon som bare har organisasjoner som medlemmer. Som departementet selv fremhever, vil det være tilnærmet umulig for en paraplyorganisasjon som Norwaco å gi de individuelle rettighetshavere de rettigheter som følger av art. 5. Vi må som paraplyorganisasjon forholde oss til de fullmaktene vi får fra medlemsorganisasjonene.

Departementet ønsker å gi en tilbakekallsrett også for en individuell rettighetshaver som er medlem i en medlemsorganisasjon, og ber om høringsinstansenes syn på dette.

Norwaco stiller spørsmål ved den praktiske betydningen av en tilbakekallsrett for individuell rettighetshaver i en medlemsorganisasjon når en paraplyorganisasjon inngår avtaler med støtte av avtalelisens, slik tilfellet vil være for de aller fleste av Norwacos avtaler. I slike tilfeller vil rettighetshaver uansett være bundet av de avtaler Norwaco inngår. Særlig gjelder dette på områder med tvungen

kollektiv forvaltning (eksempelvis samtidig og uendret videresending) og der hvor avtalelisenshjemmelen ikke omfatter en individuell forbudsrett for utenforstående rettighetshaver (eksempelvis avtalelisens for opptak av kringkastingsprogram for bruk i undervisning).

I forlengelsen av dette oppstår også spørsmål om en rettighetshaver som tilbakekaller en forvaltningsfullmakt, men uten å melde seg ut av (medlems)organisasjonen, skal anses som en «utenforstående rettighetshaver» etter åndsverklovens § 64. Dette vil blant annet ha betydning for om vedkommende kan nedlegge forbud mot bruk av vedkommendes verk eller arbeider i henhold til en avtalelisensavtale.

Departementets uttalelse på side 31, første avsnitt, i utkastet, tyder på at departement ikke har tenkt at tilbakekallsretten skal gjelde der hvor det er krav om obligatorisk kollektiv forvaltning. Dette fremgår imidlertid ikke klart, så vi ber departementet om å tydeliggjøre. I den forbindelse vil vi også be departementet om å klargjøre om dette også skal gjelde der hvor en avtalelisensbestemmelse ikke inneholder en forbudsrett for utenforstående rettighetshaver. Etter vår oppfatning vil de samme hensyn gjøre seg gjeldende her som ved obligatorisk kollektiv forvaltning.

Når det gjelder departementets henvisning til den finske gjennomføringslovens § 8 tredje ledd, vil vi for ordens skyld gjøre oppmerksom på at den finske paraplyorganisasjonen på Norwaco (og Kopinors) område i motsetning til oss har forvaltningsfullmakter fra individuelle rettighetshavere. Det kan således være andre hensyn som gjør seg gjeldende der.

Til § 8 – informasjon om rettigheter og vilkår

I henhold til denne bestemmelsen skal den kollektive forvaltningsorganisasjon informere (individuelle) rettighetshavere om sine rettigheter etter §§ 4-6 før forvaltningsfullmakt avgis. Norwaco forutsetter at også dette ansvaret kan delegeres til medlemsorganisasjoner i en paraplyorganisasjon som Norwaco.

Kapittel 3 – Medlemskap og medbestemmelsesrett

Til § 9 – regler for medlemskap i kollektive forvaltningsorganisasjoner

Norwaco er glad for at departementet legger til grunn at det vil være tilstrekkelig for å oppfylle kravet til elektronisk kommunikasjon at organisasjonen tilbyr kommunikasjon på f. eks e-post. Vi støtter også at det er opp til organisasjonene selv å vurdere hvilken løsning som velges for at medlemmene skal kunne utøve sine medlemsrettigheter elektronisk. Her gjør vi for ordens skyld oppmerksom på at departementet på s. 32 i utkastet sier at det er «rettighetshaverne» som skal kunne utøve sine medlemsrettigheter, mens det i lovforslaget står «medlemmer». Vi forutsetter at det er medlemmene som skal ha disse rettighetene i en paraplyorganisasjon som Norwaco.

Til § 10 – Rettigheter for rettighetshavere som ikke er medlemmer i den kollektive forvaltningsorganisasjon

Norwaco støtter departementets vurdering om at utenforstående rettighetshavere gis tilstrekkelig beskyttelse gjennom den foreslåtte § 10 med henvisninger, samt § 46.

Til § 11 - Generalforsamling

Norwaco noterer seg at departementet ser at praksis på dette området fungerer godt og setter pris på departementets vurdering om at det vil være unødvendig tungvint om vi måtte etablere et system der alle beslutninger skal fattes av generalforsamlingen. Vi støtter at gjennomføringen av artikkel 8 tilpasses det som er praksis på området.

Til § 12 – Medlemmenes stemmerett

Norwaco støtter departementets vurdering om at det bør være opp til forvaltningsorganisasjonene selv å vurdere om det er behov for begrensninger i antall fullmakter der hvor dette ikke er særskilt lovregulert.

Videre støtter Norwaco utkastets § 12 fjerde ledd hvor det klargjøres at en forvaltningsorganisasjon kan begrense anvendelsen av fullmakter så sant det ikke begrenser medlemmenes mulighet til å delta i organisasjonens beslutningsprosesser.

Norwaco setter også pris på at departementet ikke ønsker å gripe inn i forvaltningsorganisasjonenes frihet til å velge den organisasjonsstruktur som medlemmene finner mest hensiktsmessig ved å ikke gjennomføre direktivets valgfrie bestemmelser.

Kapittel 4 – Styring og intern kontroll

Til § 13 Intern kontrollfunksjon

Norwaco støtter presiseringen i § 13 første ledd om at styret kan ivareta kontrollfunksjonen der hvor styret utpekes av generalforsamling.

Kapittel 5 – Forvaltning av vederlagsmidler

Til § 19 – Fradrag

Når det gjelder fradrag til administrasjonskostnader mener Norwaco at begrepet «nødvendige» bør endres til «begrunnede» for å være i overensstemmelse med direktivteksten (den uoffisielle norske oversettelsen benytter «grunngeevne», den danske «begrundede» og den engelske «justified»). Etter vår oppfatning legger «nødvendige» strengere begrensninger på organisasjonene enn «begrunnede».

Til § 20 – Fordeling

Vi viser til vår bemerkning til § 2 om at det er viktig at også rettighetshavere som er medlemmer i en medlemsorganisasjon skal ha innflytelse på hvilke generelle prinsipper som skal gjelde for fordeling.

På de fleste av Norwacos avtaleområder vil det innebære uforholdsmessige kostnader å fordele vederlag individuelt på bakgrunn av faktisk bruk av hvert verk eller prestasjon (eksemplarfremstilling, visning, seertall, lyttertall etc.). Som kjent forvalter vi rettigheter med støtte av avtalelisens, og et vilkår for å anvende avtalelisens er nettopp at det er upraktisk eller umulig å klarere individuelt. En naturlig følge av dette er at det ofte også er upraktisk eller umulig å identifisere alle medvirkende rettighetshavere når vederlaget skal fordeles.

Norwaco setter derfor pris på departementets presisering av at vederlag kan fordeles på bakgrunn av analogier eller sammenligninger med andre områder.

Vi antar således at det vil være opp til den enkelte forvaltningsorganisasjon og dens medlemsorganisasjoner å vurdere hvilke tiltak som skal og bør tas for å etterleve kravene til en «samvittighetsfull og nøyaktig» fordeling. Se også våre kommentarer til § 21 nedenfor.

En grunnleggende forutsetning for at individuell fordeling skal kunne bli noenlunde treffsikker, er at det kan fremskaffes opplysninger om faktisk bruk. Det er derfor positivt at det foreslås lovfestet en plikt til å gi nødvendig informasjon, i § 29 andre ledd.

Til § 21 - Tiltak for å finne rettighetshavere

Norwaco forstår det slik at det følger (indirekte) av departementets kommentarer til forslagets § 21 at de kollektive forvaltningsorganisasjonene har en viss fleksibilitet med tanke på hvordan undersøkelser for å identifisere og lokalisere rettighetshavere skal gjennomføres.

Det er viktig at organisasjonene holder administrasjonskostnadene nede ved å ikke bruke uforholdsmessige ressurser på å oppspore og lokalisere individuelle rettighetshavere som er omfattet av en avtalelisensklarering.

Norwaco støtter at det er medlemsorganisasjonene i en paraplyorganisasjon som har ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å finne rettighetshavere.

Norwaco støtter også at det er opp til generalforsamlingen å beslutte prinsippene for hvordan ufordelbare midler skal benyttes. Som nevnt tidligere, mener vi at dette også bør gjelde for medlemsorganisasjonene, slik at rettighetshaverne også får innflytelse på hvordan ufordelbare midler benyttes.

Kapittel 6 – Forvaltning på vegne av andre kollektive forvaltningsorganisasjoner

Norwaco støtter at medlemsorganisasjoner kan forestå fordeling av vederlag som en paraplyorganisasjon får fra utlandet.

Vi er dessuten enige med departementet i at det bør være opp til de kollektive forvaltningsorganisasjonene selv å inngå avtaler som gjelder hvilken informasjon og dokumentasjon som skal utveksles i medhold av en representasjonsavtale. Norwaco har avtaler både med andre paraplyorganisasjoner og organisasjoner som representerer en enkelt rettighetshaverkategori. Behovet for informasjon og dokumentasjon kan således variere fra representasjonsavtale til representasjonsavtale.

Kapittel 7 – Organisasjonens forhold til brukerne

Departementet viser til at de foreslåtte bestemmelsene er ment å styrke brukernes stilling overfor kollektive forvaltningsorganisasjoner, da disse ofte har en sterk markedsstilling. Norwaco mener at dette ikke kan legges til grunn som en generell forutsetning. I våre forhandlinger med store kunder, opplever vi tvert imot at det er våre forhandlingsmotparter som har den sterkeste forhandlingsposisjonen.

Norwaco og rettighetshaverne presses på pris og det oppleves ofte som brukerne dikterer lisensvilkårene.

Selv om det i enkelte tilfeller kan være slik at den kollektive forvaltningsorganisasjonen har en sterk markedsstilling sammenlignet med brukeren, mener Norwaco at dette ikke er den generelle situasjonen i Norge, og at dette synet med fordel kan nyanseres.

Til § 29 annet ledd

Norwaco mener at bestemmelsen i § 29 annet ledd bør skilles ut som en egen bestemmelse med overskrift «Brukerens forpliktelser». Departementet sier på s. 48 i utkastet at *«artikkelens ordlyd og forholdet til direktivets øvrige bestemmelser taler (...) for at dette er forpliktelser som påhviler den kollektive forvaltningsorganisasjonen, og ikke brukeren»*. En bestemmelse som pålegger brukeren en plikt til å rapportere, hører således ikke naturlig hjemme i dette kapittelet. Både i direktivet og ved gjennomføringen av direktivet i Danmark og Sverige er brukerens (rapporterings)forpliktelser regulert i en egen bestemmelse adskilt fra bestemmelsene om lisens.

Norwaco ber departementet vurdere om det bør innføres en tvisteløsningsmekanisme ved tvist om rapporteringsplikts omfang slik som i den danske ophavsretsloven § 52b stk 4.

Kapittel 8 – Rapportering og innsyn

I og med at departementet ønsker å bruke begrepet *«åpenhetsrapport»* i § 34, bør begrepet *«åpenhet»* brukes gjennomgående der det er snakk om det som i den engelske utgaven av direktivet heter *«transparency»* og i den danske oversettelsen kalles *«gjennomsiktighet»*.

Til § 30 – Opplysninger til rettighetshavere

Norwaco støtter at det er medlemsorganisasjonene som skal gi rettighetshaverne disse opplysningene der hvor medlemsorganisasjonene forestår fordelingen av vederlagsmidler.

Med henvisningen til våre kommentarer ovenfor til utkastets § 29 annet ledd om brukers rapporteringsplikt, samt kommentarene til § 21 om gjennomføring av undersøkelser for å kartlegge faktisk bruk, antar vi at det er tilstrekkelig at Norwaco forsyner medlemsorganisasjonene med de opplysninger vi får gjennom de rapporter og de undersøkelser vi foretar.

Til § 32 – Opplysningsplikt om repertoaret

Norwaco ber departementet vurdere om det bør fremgå også av overskriften at bestemmelsen gjelder opplysningsplikt *«etter anmodning»*, slik det også er gjort i direktivet, samt i den danske gjennomføringsloven.

Etter vår oppfatning vil det være en fordel om retten til å ta betalt for å stille disse opplysningene til rådighet fremgår av bestemmelsen.

Til § 34 – Åpenhetsrapport

Norwaco støtter at de detaljerte kravene til innholdet i en åpenhetsrapport inntas i forskrift. Videre støtter vi at en kollektiv forvaltningsorganisasjon kan beslutte at det er medlemsorganisasjonene som

skal ha ansvar for utarbeidelse av rapporten i de tilfeller det er medlemsorganisasjonen som forestår fordeling av vederlag til rettighetshaverne.

I utkastet på s. 53 sier departementet at medlemsorganisasjonene også «*bør sørge for at rettighetshavere som organisasjonen forvalter rettighetene til, får mulighet til å godkjenne åpenhetsrapporten*». Dersom dette er ment som en plikt for medlemsorganisasjonene, bør dette tas inn i lovtekst. Jf. også våre kommentarer til § 2 femte ledd ovenfor.

I utkastets § 34 siste ledd benyttes igjen begrepet «*innsynsrapport*» et par ganger. Dette bør endres til «*åpenhetsrapport*» for å unngå usikkerhet om begrepsbruken.

Kapittel 10 – Håndheving, tilsyn og sanksjoner

Til § 46 – Rutiner for klagehåndtering

I henhold til forslaget skal en kollektiv forvaltningsorganisasjon innføre rutiner for håndtering av klager fra medlemmer, rettighetshavere og andre kollektive forvaltningsorganisasjoner som den forvalter rettigheter for. Direktivets art. 33 gjelder imidlertid kun klager fra medlemmer og andre kollektive forvaltningsorganisasjoner, og vi ber derfor departementet om å slette «*rettighetshavere*» fra bestemmelsen.

Til § 48 - Tilsyn

Norwaco støtter at medlemsorganisasjoner som utfører oppgaver på vegne av en kollektiv forvaltningsorganisasjon, og dermed er pålagt plikter etter loven, også skal omfattes av tilsynet. Vi ber departementet vurdere å tydeliggjøre dette i lovteksten, slik det er gjort i den danske gjennomføringsloven § 38 stk 3.

Tvisteløsning

Norwaco har på det nåværende tidspunkt ingen sterke synspunkter på om Vederlagsnemndas kompetanse bør utvides til også å gjelde tvister om vederlag og foreslåtte vilkår mellom forvaltningsorganisasjoner og brukere utenfor tvangs- og avtalelisensområdet. Generelt mener vi at det er en fordel om tvister på opphavsrettens område kan løses utenfor de alminnelige domstoler, av et organ som har særlig kompetanse på området. I mange tvister er det behov for å få fastsatt vilkår for utnyttelse framover i tid, noe de alminnelige domstoler ikke har kompetanse til. Særlig er dette viktig i løpende avtaleforhold der bruken av verk fortsatt skjer. Nemndsbehandling vil normalt være rimeligere og mer effektivt enn ordinær domstolsbehandling.

Vi viser for øvrig til våre tidligere innspill (fra 2014 og 2016) vedrørende behovet for en tvisteløsningsordning på TV-distribusjonsområdet. Departementet har tidligere varslet en gjennomgang av dette spørsmålet i forbindelse med EUs revisjon av SatCab-direktivet. Siden EU nå har vedtatt et nytt SatCab-direktiv, antar vi at departementet ser på dette spørsmålet på nytt når direktivet skal implementeres i Norge. Norwaco vil selvsagt være behjelpelige med informasjon om behov og utfordringer i den forbindelse.

Kapittel 11 – Sluttbestemmelser

Til § 52 – Ikrafttredelse

Norwaco ber om at loven trer i kraft på en slik måte at den tidligst får virkning for forvaltning, bruk og fordeling av vederlag som er innkrevd i 2021. Selv om Norwaco allerede oppfyller mange av de grunnleggende kravene som følger av loven, vil det på grunn av lovens detaljeringsgrad være tidkrevende å få gjennomført de nødvendige tilpasninger – praktisk og formelt – både i Norwaco og i våre medlemsorganisasjoner. Inntil den endelige loven foreligger, vil vi heller ikke vite nøyaktig hvilke forpliktelser som følger av den.

II. Utkastet til forskrifter

Til forskriftens § 2

I forskriften om kravene til åpenhetsrapport benyttes begrepene «*kategori av rettigheter*» og «*type bruk*». Departementet definerer på s. 29 i notatet «*kategorier av rettigheter*» slik:

«Med kategorier av rettigheter menes eksempelvis retten til offentlig fremføring eller retten til overføring til allmennheten i form av TV- eller radiosending»

I forskriftens § 2 beskrives «*type bruk*» slik:

«for eksempel kringkasting, spredning på nettet, offentlig framføring»

Vi ber departementet presisere hvorvidt det er forskjell på «*type bruk*» og «*kategori av rettigheter*» siden begge begrepene benyttes gjennomgående i forskriften som to forskjellige opplysninger som skal inngå i rapporten.

Etter vår oppfatning kan det også være en fordel å benytte et annet begrep enn «*spredning på nettet*» i forskriftens § 2, da spredningsretten i åndsverklovens forstand er knyttet til spredning av fysiske eksemplarer.

III. Direktivets forhold til åndsverklovens godkjenningsordninger

Norwaco anbefaler at godkjenningsordningen videreføres, forutsatt at effektive godkjennelsessystemer kommer på plass. Hensynet til forutsigbarhet både for organisasjoner og brukere, samt til avtalelisensens legitimitet generelt, tilsier at kontrollen av organisasjonen skjer i forkant. På enkelte av Norwacos avtalelisensområder har det til tider vært et høyt konfliktnivå, og vår representasjon har vært utfordret av våre avtalemotparter. Vi mener at dagens løsning der organisasjonen godkjennes på bakgrunn av en vurdering av organisasjonens representasjon og egnethet, og der godkjennelsen gjelder inntil den blir trukket tilbake, er den klart beste løsningen. Dette forutsetter imidlertid at det kommer på plass effektive systemer for godkjenning, der saksbehandlingstiden er tilfredsstillende. Som departementet selv påpeker, er det i dag lang saksbehandlingstid for avtalelisensgodkjennelser, noe som hindrer effektiv utnyttelse av avtalelisenser på nye områder. Vi antar at dette vil kunne forbedres

dersom det blir avsatt mer ressurser til dette arbeidet. Norwaco er åpen for at Patentstyret kan være en egnet godkjenningsmyndighet.

Norwaco er redd for at en ren notifikasjonsløsning der organisasjonen selv må vurdere om kravene i åvl § 63 er oppfylt, vil kunne føre til usikkerhet både for brukere, organisasjoner og rettighetshavere. Særlig vil dette kunne gjøre seg gjeldende der det finnes flere aktører som opptre på samme eller tilgrensende områder. På det audiovisuelle området har vi eksempelvis MPLC som henvender seg til flere av de samme kundegruppene som Norwaco med krav om at de må inngå lisensavtale. Vi har fått tilbakemeldinger fra en rekke av våre kunder som opplever dette som forvirrende.

I de godkjenningsvedtakene Norwaco har fått fra departementet, er det inntatt en uttrykkelig forutsetning om at vi samarbeider med eventuelle andre organisasjoner som er godkjent på området. Vi mener dette er en hensiktsmessig ordning, og vi er redd for at et slikt vilkår vil være vanskeligere å oppfylle dersom det innføres en ren notifikasjonsordning, der det er opp til hver enkelt organisasjon å vurdere om de kan inngå avtalelisensavtale.

Det er uklart for oss om departementet har vurdert hvorvidt flere organisasjoner kan inngå avtaler på samme område innenfor en notifikasjonsløsning. Vi ber om at dette blir belyst i høringsutkastet.

Norwaco mener at det allerede nå bør presiseres at det kun er kollektive forvaltningsorganisasjoner som oppfyller kravene i gjennomføringsloven som kan inngå avtale med avtalelisensvirkning, jf. DSM-direktivets art. 12 nr 1. Dette er særlig viktig dersom godkjenningsordningen avvikles og det innføres en notifikasjonsordning. For øvrig mener vi at det ikke er nødvendig at kravene til godkjenning knyttes enda nærmere opp mot CRM-direktivets og gjennomføringslovens krav til kollektive forvaltningsorganisasjoner, da dette må anses ivaretatt gjennom kravet til egnethet i åvl § 63.

Slik vi ser det, er ikke lenger forskriftens § 3-1 nødvendig dersom det innføres tilsyn med både forvaltningsorganisasjoner og medlemsorganisasjoner eller fond som har fordelingsoppgaver på vegne av forvaltningsorganisasjonen.

Selv om departementet skulle velge å videreføre godkjenningsordningen, etterlyser vi en ordning der det offentliggjøres på et egnet nettsted hvilke organisasjoner som er godkjent på hvilke områder, slik som f. eks i Danmark:

<https://kum.dk/kulturpolitik/ophavsret/aftalelicensgodkendelser/?L=0>

Med vennlig hilsen
for Norwaco

Elin Urkedal
direktør

Ingelin Skaret
juridisk seniorrådgiver